

Αναπηρικό αμαξίδιο (σχ.7)

Το αναπηρικό αμαξίδιο (καροτσάκι) είναι τόσο σημαντικό για τον ασθενή όσο είναι και τα πόδια για έναν υγιή άνθρωπο.

Το αναπηρικό αμαξίδιο πρέπει να είναι κατάλληλο για :

1. Τον ασθενή που το χρησιμοποιεί.
2. Το χώρο που θα κινείται.
3. Το σκοπό που χρησιμοποιείται.

Τύποι αναπηρικών αμαξιδίων

1. Σταθερά ή πτυσσόμενα.
2. α) Κινούμενα από τον ίδιο τον ασθενή, με μεγάλους πίσω τροχούς για να τους φτάνει.
β) Κινούμενα από άλλον, με μικρούς όλους τους τροχούς.
γ) Κινούμενα με ηλεκτρική μπαταρία (ηλεκτροκίνητα).
3. α) Για εσωτερικό χώρο (σχεδιασμένο για εύκολη κίνηση και ελιγμούς).
β) Για εξωτερικό χώρο (ειδικά λάστιχα στους τροχούς κ.λ.π.)
4. α) Κανονικού βάρους (22 κιλά και πάνω) για συνεχή χρήση.
β) Μικρού βάρους (περίπου 14-16 κιλά για άτομα 60-65 κιλά).
5. Μεγέθη : υπερμεγέθη, για ενήλικες, για έφηβους, για μικρά παιδιά.
6. Με μεγάλους τροχούς πίσω ή μπροστά.
7. Με ρυθμιζόμενο Κέντρο Βάρους για τους αθλητές.

Χαρακτηριστικά και εξαρτήματα του αναπηρικού αμαξιδίου

1. Σκελετός : Μονόσταυρος ή διπλόσταυρος στη βάση.
2. Τροχοί : Οι μεγάλοι τροχοί έχουν συνήθως διάμετρο 55 εκ. ενώ οι μικροί τροχοί περίπου 17,5-20 εκατ. Το μέγεθος των τροχών μπορεί να αλλάζει ανάλογα με τις ανάγκες του ασθενή. Όσο μεγαλύτεροι είναι οι τροχοί τόσο μικρότερη προσπάθεια χρειάζεται για το σπρώξιμο του αναπηρικού αμαξιδίου. Μεγάλοι τροχοί πίσω και μικροί μπροστά, επιτρέπουν στον ασθενή να στηρίζεται στην πλάτη του αμαξιδίου, ενώ το σπρώχνει. Πίσω τροχοί με σαμπρέλα (αεροθάλαμοι) και μπροστινοί με σκληρό ελαστικό δίνουν τον καλύτερο συνδυασμό άνεσης και λειτουργικότητας. Όταν ο ασθενής χρειάζεται να σπρώχνει το αμαξίδιο σε ανώμαλο και σκληρό έδαφος, τότε τοποθετούνται και οι μπροστινοί τροχοί με σαμπρέλα, ώστε να απορροφούν τους κραδασμούς.

3. Σ τ ε φ ά ν η : για να μπορεί ο ασθενής να κινεί μόνος του το αμαξίδιο. Υπάρχουν διάφοροι τύποι π.χ. απλή στεφάνη ή με πρόσθετες λαβές κατά διαστήματα.
4. Π λ ά τ η : Συνήθως έχει κλίση $5^{\circ} - 25^{\circ}$ από την κατακόρυφο. Υπάρχουν διάφοροι τύποι : πτυσσόμενη που πέφτει πίσω με προσθήκη (για να γίνεται πιο ψηλή), να ανοίγει κ.λ.π.
- Η πλάτη πρέπει να είναι τόσο ψηλή ώστε ο ασθενής να μπορεί να πιάσει τις λαβές του αμαξιδίου πίσω. Είναι δυνατόν να χρειάζεται ένα μαξιλάρι μικρό στην οσφυϊκή μοίρα της Σπονδυλικής Στήλης (Σ.Σ.) όσο κάθετα. Αυτό γίνεται για ασθενείς με βλάβη πάνω από Θ_5 όπου στις περιπτώσεις αυτές η Σ.Σ. σχηματίζει μία μεγάλη καμπύλη σε σχήμα C. Επίσης πρέπει να προσέξουμε αν υπάρχει κάποια περιοχή στην πλάτη του ασθενή, που υφίσταται μεγάλη πίεση και επομένως υπάρχει κίνδυνος κατάκλισης όπως π.χ. προτεταμένοι σπόνδυλοι, σκολίωση, παλιές πληγές κ.λ.π.
5. Κ ά θ ι σ μ α : Πρέπει να τοποθετείται στο κάθισμα του αναπηρικού αμαξιδίου, ένα μαξιλάρι (από λάστιχο ή αφρολέξ) πάχους 2 - 10 εκατ. για να αποφεύγεται η πίεση στους γλουτούς. Πρέπει επίσης το κάθισμα να έχει το απαραίτητο πλάτος (η απόσταση ανάμεσα στον ασθενή και στα πλαϊνά στηρίγματα να είναι περίπου δύο δάχτυλα) για να αποφεύγεται η πίεση στα ισχία. Ακόμη πρέπει να προσέξουμε και το κατάλληλο βάθος του καθίσματος. Ο ασθενής πρέπει να κάθετα με την πλάτη σε κατακόρυφη θέση και το βάρος του στα ισχία. Αν το κάθισμα είναι πολύ βαθύ τότε το βάρος πέφτει στο ιερό οστό. Αυτό συμβαίνει συνήθως σε παιδιά ή σε ενήλικες με κοντά κάτω άκρα.
6. Τ α σ τ η ρ ί γ μ α τ α τ ω ν π ο δ ι ώ ν : Υπάρχουν διάφοροι τύποι: σταθερά προσθαφαιρούμενα, περιστρεφόμενα, κινητά για να ανυψώνονται, πλαστικά ή μεταλλικά με ιμάντες στήριξης για τις φτέρνες και τα δάχτυλα. Πρέπει τα στηρίγματα των ποδιών (υποπόδια) να είναι στο σωστό ύψος έτσι ώστε τα γόνατα να βρίσκονται στο ύψος των ισχίων. Αν τα γόνατα είναι ψηλότερα από τους γοφούς τότε θα πρέπει να πέσει υπερβολικό βάρος στα ισχία. Αν τα γόνατα είναι χαμηλότερα από τους γοφούς τότε ο ασθενής μπορεί να πέσει μπροστά ιδίως αν έχει και έντονη σπαστικότητα στους εκτεινόντες των ισχίων, γιατί καθώς το βάρος πέφτει στα δάχτυλα, η σπαστικότητα αυξάνεται. Σε έντονη σπαστικότητα είναι απαραίτητοι και οι ιμάντες στήριξης για τα δάχτυλα ώστε το πέλμα να διατηρείται επίπεδο και να αναχαιτίζεται η σπαστικότητα των ραχιαίων.

Σχήμα :7 Αναπηρικό αμαξίδιο με τα εξαρτήματά του.

7. Β ρ α χ ί ο ν ε ς - π λ α ῖ ν ᾶ (μπράτσα). Υπάρχουν διάφοροι τύποι σταθεροί ή προσθαφαιρούμενοι για μεταφορές, κοινοί ή εργασίας (γραφείου), με υποδοχές για δίσκο φαγητού. Τα αντιβράχια του ασθενή πρέπει να τοποθετούνται αναπαυτικά πάνω στα μπράτσα του αμαξιδίου, ενώ οι ώμοι του να είναι χαλαροί. Αν ο ασθενής είναι ψηλός θα πρέπει τα πλαϊνά στηρίγματα να ανυψωθούν.

8. Φρένα : Να μπορεί ο ασθενής να τα φτάνει με τα χέρια του.
9. Ιμάντες : Μπορεί ο ασθενής να χρειάζεται κάποιο περιοριστικό ιμάντα γύρω από τη μέση (συνήθως σε φηλές βλάβες).
10. Ειδικό μαξιλάρι : ανάμεσα στα γόνατα. Αυτό χρησιμοποιείται για την αποφυγή κατακλίσεων στα γόνατα όταν ο ασθενής έχει έντονη σπαστικότητα στους προσαγωγούς. Το μαξιλάρι αυτό είναι αρκετά φαρδύ ώστε οι μηροί να βρίσκονται σε απαγωγή και να μειώνεται το αντανακλαστικό διάτασης των προσαγωγών.